

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 8P/61/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6620204227
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Balážová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2020:6620204227.3

Uznesenie

Okresný súd Lučenec v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: H. O., X. XX.XX.XXXX C. R. O., X. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom : Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti otca: H. O., X. XX.XX.XXXX, V. L. X. H. XXX/XX, XXX XX J., štátny občan Slovenskej republiky a matky: C. O., X. XX.XX.XXXX, V. L. R. XXX/XX, XXX XX J., V. Č. G.Ú. XX, XXX XX K. R., štátna občianka Slovenskej republiky o návrhu starej matky: U. L., X. XX.XX.XXXX, V. L. X. H. XXX/XX, XXX XX J., štátna občianka Slovenskej republiky, zastúpená: Mgr. Ludovít Paulovič, advokát so sídlom Martina Rázusa 19, 984 01 Lučenec, na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd **z v e r u j e** maloleté deti: H. O., X. XX.XX.XXXX a R. O., X. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky: U. L., X. XX.XX.XXXX, ktorá bude vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých a v bežných veciach ich bude zastupovať a spravovať ich majetok namiesto rodičov.
V podstatných veciach potrebuje súhlas súdu.

II. Matka C. O., X. XX.XX.XXXX je **p o v i n n á** prispievať na výživu maloletej H. O., X. XX.XX.XXXX sumou 40 Eur mesačne, na výživu maloletého R. O., X. XX.XX.XXXX sumou 30 Eur mesačne, od 01. mája 2020; výživné je splatné vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred, na každé dieťa zvlášť, na adresu: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, F. Lehára 18, 984 01 Lučenec.

III. Zameškané výživné za dobu od 01. mája 2020 do 30. novembra 2020 v sume 280 Eur na maloletú H. a v sume 210 Eur na maloletého R. je matka **p o v i n n á** zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozsudku na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, F. Lehára 18, 984 01 Lučenec.

IV. Otec H. O., X. XX.XX.XXXX je **p o v i n n ý** prispievať na výživu maloletej H. O., X. XX.XX.XXXX sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené a nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, na maloletého R. O., X. XX.XX.XXXX sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené a nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, od právoplatnosti tohto rozsudku; výživné je splatné vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred, na každé dieťa zvlášť, na adresu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, F. Lehára 18, 984 01 Lučenec.

V. Súd styk matky C. O. s maloletými deťmi H. O. a R. O. **n e u p r a v u j e**.

VI. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Dňa 16.09.2020 doručila stará matka maloletých detí prostredníctvom splnomocneného zástupcu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala zveriť maloleté deti (vnúčatá) do náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh odôvodnila tým, že matka maloletých detí prestala začiatkom mája 2020

vykonávať ich osobnú starostlivosť, od maloletých detí odišla a od uvedenej doby sa maloleté deti zdržiavajú u navrhovateľky, ktorá im poskytuje osobnú starostlivosť. Navrhovateľka má informácie, že matka maloletých detí často požíva alkoholické nápoje ako aj iné návykové látky. O deti dlhodobo neprejavuje záujem a nezabezpečuje im riadnu a náležitú osobnú starostlivosť.

Otec maloletých detí, syn navrhovateľky, je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a nie je schopný vzhľadom na svoj zdravotný stav, náležite sa o maloleté deti postarať. Trpí početnými chorobami podporného pohybového aparátu, chorobou svalov, svalovou dystrofiou, myopatiou, spinálnymi svalovými atrofiami a príbuznými syndrómami. Jeho zdravotný stav mu úplne znemožňuje zabezpečovať maloletým deťom riadnu osobnú starostlivosť. V súčasnosti býva u navrhovateľky.

Navrhovateľka je zdravotne spôsobilá zabezpečovať maloletým deťom náhradnú osobnú starostlivosť a so zverením detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti súhlasí aj jej manžel. K návrhu navrhovateľka predložila listinné dôkazy preukazujúce nepriaznivý zdravotný stav otca maloletých detí - rozhodnutie Sociálnej poisťovne o zvýšení invalidného dôchodku zo dňa 16.09.2019, odborný lekársky posudok zo dňa 18.07.2019 a komplexný posudok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 16.04.2020.

2. Dňa 18.09.2020 doručil kolízny opatrovník súdu správu z prešetrenia pomerov u starej matky maloletých detí, ktoré sa uskutočnilo dňa 18.09.2020. Podľa správy má stará matka vytvorené vhodné podmienky pre zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti. V spoločnej domácnosti s ňou, okrem maloletých detí, žije jej manžel a syn (otec detí), ktorý však sám potrebuje pomoc a opateru a o maloleté deti sa nedokáže sám postarať. Matka maloletých detí sa podľa vyjadrenia navrhovateľky od mája 2020 telefonicky deťom ozvala len trikrát. Deti uviedli, že starkú majú radi, páči sa im u nej a chcú u nej bývať. Starká ich vodí do školy a škôlky a chodí tiež pre nich. Matku nespomenuli.

3. Pojednávanie dňa 23.11.2020 sa otec nezúčastnil, predvolanie prevzal, neúčast' neospravedlnil. Súd pojednával v neprítomnosti otca a vykonal dokazovanie prečítaním návrhu a k nemu pripojených listinných dôkazov, výsluchom matky, prečítaním správ kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov u matky a starej matky ako aj listinných dôkazov tvoriacich súdny spis a zistil tento skutočný stav:

4. Rodičia maloletých detí sú manželia, ale nežijú v spoločnej domácnosti od mája 2020, kedy matka detí opustila spoločnú domácnosť a odvtedy sa o deti nezaujíma, neplní si vyživovaciu povinnosť k nim. Toto zistenie bolo potvrdené matkou na pojednávaní (býva v Rimavskej Sobote od mája 2020 výživné na deti neplatí), ale aj správou kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov starej matky a detí, otca maloletých detí v správe, ktorú podal súdu 11.11.2020 a z nej vyplynulo, že stará matka býva s deťmi, manželom a otcom maloletých detí v 2-izbovom rodinnom dome v ktorom je zariadená kuchyňa, obývacia izba a spálňa. kúpeľňa, WC. Dom je zariadený účelový nábytkom a mesačné náklady na bývanie sú v sume 220 Eur. Kúrenie je na pevné palivo (drevo) aj plyn, na kúpu dreva ročne potrebujú 1.000 Eur. Manžel starej matky p. H. P. je zamestnaný v PRP Plasty Tomášovce, v čase podania správy práceneschopný a otec maloletých detí je poberateľom invalidného dôchodku v sume 320 Eur mesačne. Maloletá H. je žiačkou 4. ročníka ZŠ v Poltári a maloletý R. navštevuje materskú školu v Poltári. Stará matka poberá starobný dôchodok v sume 384 Eur mesačne, peňažný príspevok na opatrovanie syna a otca maloletých detí v sume 238,37 Eur z dôvodu, že ten má dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav. Stará matka trvala na návrhu, o maloleté deti sa stará od mája tohto roku. Počas tejto doby sa matka telefonicky ozvala trikrát otcovi detí a pýtala sa na deti, podľa starej matky len z povinnosti. Od mája 2020 neprispievala na výživu maloletých detí. Otec detí užíva veľké množstvo liekov, je ospalý a malátny, trikrát do týždňa je dializovaný vo Všeobecnej nemocnici s poliklinikou n.o. v Z., býva často hospitalizovaný z dôvodu podávania transfúzie.

V súlade s článkom 12 Dohovoru o právach dieťaťa a podľa § 43 ods. zák. č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej „Zákon o rodine“) bol dňa 06.11.2020 kolíznym opatrovníkom vykonaný pohovor s maloletými deťmi H. C. R. bez prítomnosti starej matky a za prítomnosti kolízneho opatrovníka.

Maloletá H. sa pri pohovore vyjadrila, že je žiačkou 4. ročníka ZŠ, v škole sa jej veľmi páči, do školy chodí rada, učí sa na samé jednotky a má ich už 31. Asi od mája 2020 bývajú „u starkej U.“ spolu s bratom a otcom, ktorý je chorý a nemôže sa o nich starať. U starkej bývajú z toho dôvodu, že mama od nich odišla, povedala, že už má iného muža, zbalila sa a išla bývať do K. R.. Mama jej vôbec nechýba, ona s bratom a s otcom sa boli previesť na aute v K. R. a zistili kde býva. Mama ich nekontaktuje žiadnym spôsobom, iba občas telefonuje s otcom. Maloletá Miriam v závere pohovoru uviedla, že u starkej sa cíti veľmi dobre a ako sa od nich odsťahovala mama, tak má oveľa lepšie známky a lepšie sa jej darí aj učiť. Pri úlohách jej pomáha stará mama aj „H.“ (manžel starej matky). Chce aj naďalej zostať v domácnosti

starej matky, veľmi sa teší na Vianoce, pod stromček by si priała tablet, bicykel a ponožky. Na otázku kolízneho opatrovníka, ako by si maloletá predstavovala upraviť styk s matkou, H. odpovedala, že sa s matkou nechce vôbec stretávať.

Maloletý R. sa pri pohovore vyjadril, že chodí do škôlky, kde sa mu páči, len sa mu ráno nechce vstávať. Učí ho pani učiteľka „Y.“. R. sa vyjadril, že u starkej sa mu veľmi páči, je tam spokojný. Ocko je veľmi chorý a mama od nich odišla, lebo „nemá rada chorých ľudí“. R. si myslí, že mama býva u „cigánov“, nechce ju navštevovať, lebo sa tam fajčí a on sa bojí, že ho popália cigaretami. Mama mu vôbec nechýba. Na otázku kolízneho opatrovníka, ako by si maloletý predstavoval úpravu styku s matkou, R. odpovedal, že sa s matkou nechce vôbec kontaktovať, nemá rád „cigánov“. Počas pohovoru boli obe deti slušne a primerane počasiu oblečené, pozitívne naladené a bez problémov odpovedali na otázky kolízneho opatrovníka. Bolo na nich vidieť, že stará matka im poskytuje dostatočnú starostlivosť.

Dňa 09.11.2020 sa kolízny opatrovník telefonicky spojil s matkou detí, aby zistil, či od posledného sociálneho šetrenia v rodine (30.09.2020) došlo k zmene pomerov u nej. Matka detí telefonicky uviedla, že nedošlo k žiadnej zmene jej pomerov, nesúhlasila s návrhom starej matky na zverenie detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti s odôvodnením, že „deti patria matke“. Tiež uviedla, že „sa psychicky zrútila“ z toho, že nemá deti vo svojej starostlivosti, odviezla ju záchranka, podali jej liečbu, ale hospitalizáciu odmietla. Ako odišla zo spoločnej domácnosti od manžela v júni 2020, tak sa s deťmi stretla len jedenkrát, keď si išla pre osobné veci a chcela sa s deťmi stretnúť, ale otec detí jej to neumožnil. Uviedla, že jej sústavne bráni v styku s deťmi. Svoje deti veľmi ľúbi a chce sa o ne starať. Kolízny opatrovník odporučil vyhovieť návrhu starej matky, prihliadnuť na najlepší záujem maloletých detí a rodičov maloletých detí zaviazat' na platenie výživného s prihliadnutím na ich príjem a odôvodnené potreby detí tak, že výživné budú zasielať Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, F. Lehára 18, 984 01 Lučenec.

5. Stará matka detí na pojednávaní trvala na návrhu, preukázala lekársky posudok o svojom zdravotnom stave od MUDr. Miroslava Garaja z 18.11.2020, že netrpí žiadnym telesným ani duševným ochorením, ktoré by jej bránilo plnohodnotne sa postarať o dve maloleté deti. Súčasne predložila súdu čestné prehlásenie svojho manžela H. P. o tom, že súhlasí s tým, aby obe maloleté deti boli zverené do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

6. Matka na pojednávaní naďalej tvrdila, že nesúhlasí so zverením detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, pretože sú to jej deti a chce sa o ne starať. Výživné neplatí preto, lebo nemala prácu a doplnila, že je nezamestnaná, neevidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, žije s partnerom, ktorý ju živí a ktorý nechce, aby pracovala. Ako uchádzačka o zamestnanie nie je evidovaná z dôvodu, že „stále riešia živnostenský list“, ktorý jej bol vydaný asi pred 10 rokmi. Matka nevedela uviesť akú živnosť mala povolenú vykonávať, vyjadrila sa „ja sa v tom nevyznám“.

7. Po vyslovení predbežného právneho posúdenia súdom keď súd určil, že matka by mala prispievať na výživu detí výživným v sume 40 Eur na maloletú H. a sumu 30 Eur na maloletého R. od mája 2020 až doteraz, že zameškané výživné by mala zaplatiť naraz matka uviedla, že nedokáže výživné zaplatiť naraz „idú Vianoce“ ťažko to bude zaplatiť naraz, teraz to nemám z čoho zaplatiť“ a zameškané výživné bola podľa vlastného tvrdenia schopná splácať po 10 Eur mesačne.

8. Z listinného dôkazu o matke na č.l. 67 spisu Okresného súdu Lučenec sp.zn. 10P/32/2020, do ktorého súd nahliadol na pojednávaní dňa 23.11.2020 a správu prečítal vyplynulo, že ÚPSVaR Lučenec ňou potvrdil, že matka nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, posledná evidencia menovanej bola od 11.09.2008 do 26.01.2010. Pomoc v hmotnej núdzi nepoberá, prídavok na dieťa má pozastavený z dôvodu zanedbania povinnej výživy dieťaťa. Súd súčasne na pojednávaní prečítal aj správu o pomeroch matky ktorú podal ÚPSVaR v Rimavskej Sobote 21.09.2020 a nachádza sa vo vyššie citovanom spise.

9. Súd zistil že uznesením č.k. 8P/61/2020-27 zo dňa 21.09.2020 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým boli maloleté deti H. C. R. O. dočasne zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a to do právoplatného skončenia konania o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti (výrok I.). Súd tiež vymedzil navrhovateľke oprávnenie vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí a v bežných veciach ich zastupovať a spravovať ich majetok (výrok II. uznesenia). Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia nadobudlo právoplatnosť dňa 21.09.2020.

10. Podľa čl. 5 zákona 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

11. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1, 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

12. Podľa § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 30 Zákona o rodine, rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením. Na výchove dieťaťa sa podieľa aj manžel, ktorý nie je rodičom dieťaťa, ak žije s rodičom dieťaťa v domácnosti. Rodičia majú právo použiť pri výchove dieťaťa primerané výchovné prostriedky tak, aby nebolo ohrozené zdravie, dôstojnosť, duševný, telesný a citový vývin dieťaťa.

14. Podľa § 31 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé. 7) Žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

15. Podľa § 32 Zákona o rodine, rodičia sú povinní spravovať majetok maloletého dieťaťa s náležitou starostlivosťou. Výnosy z majetku maloletého dieťaťa získané pri jeho spravovaní môžu rodičia maloletého dieťaťa použiť najmä na uspokojovanie potrieb maloletého dieťaťa a v primeranom rozsahu aj na uspokojovanie potrieb rodiny. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom zostáva zachovaná. Ak vznikol bez zavinenia osôb, ktoré sú povinné maloletému dieťaťu poskytovať výživu, hrubý nepomer medzi ich majetkovými pomermi a majetkovými pomermi maloletého dieťaťa, možno na účel uvedený v odseku 2 použiť aj majetok maloletého dieťaťa. Rodičia odovzdajú dieťaťu jeho majetok, ktorí spravovali, najneskôr do 30 dní od dosiahnutia plnoletosti dieťaťa. Maloleté dieťa má právo požiadať rodičov alebo osoby, ktoré spravujú jeho majetok, o vyúčtovanie týkajúce sa správy jeho majetku; toto právo zanikne, ak sa neuplatnilo na súde do troch rokov po skončení správy majetku. Práva dieťaťa zo zodpovednosti za škodu a z bezdôvodného obohatenia zostávajú zachované.

16. Podľa § 33 Zákona o rodine, ak sú záujmy maloletého dieťaťa súvisiace so spravovaním jeho majetku ohrozené a rodičia sami neurobili alebo nie sú schopní urobiť vhodné opatrenia na ochranu majetku, súd môže na tento účel ustanoviť maloletemu dieťaťu majetkového opatrovníka; tomuto rozhodnutiu nemusí predchádzať rozhodnutie o obmedzení rodičovských práv a povinností.

Majetkovým opatrovníkom sa môže stať fyzická osoba, ktorá s ustanovením za majetkového opatrovníka súhlasí, je spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu a spĺňa predpoklad, že funkciu majetkového opatrovníka bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Ak nebolo možné ustanoviť za majetkového opatrovníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za majetkového opatrovníka obec alebo inú právnickú osobu, ktorá s ustanovením za majetkového opatrovníka súhlasí a spĺňa predpoklad, že funkciu majetkového opatrovníka bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

V rozhodnutí o ustanovení majetkového opatrovníka podľa odseku 1 súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude opatrovník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je majetkový opatrovník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa.

Majetkový opatrovník nesmie pri výkone správy majetku brať na seba neprimerané majetkové riziká. Za riadny výkon svojej funkcie zodpovedá súdu a podlieha jeho pravidelnému dohľadu. Súd môže podmieniť platnosť právneho úkonu majetkového opatrovníka svojím súhlasom. Za porušenie povinností pri spravovaní majetku zodpovedá majetkový opatrovník podľa všeobecných predpisov o náhrade škody.

8) Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa majetkovým opatrovníkom sa použije osobitný predpis.
9)

Záverečný účet zo správy majetku dieťaťa je majetkový opatrovník povinný predložiť súdu najneskôr do dvoch mesiacov po skončení svojej funkcie.

Majetkový opatrovník má počas výkonu svojej funkcie právo na náhradu nákladov spojených so správou majetku maloletého dieťaťa a na primeranú odmenu z výnosu majetku maloletého dieťaťa po skončení svojej funkcie. Výšku odmeny určí súd.

17. Podľa § 34 Zákona o rodine, funkcia majetkového opatrovníka podľa § 33 zaniká

a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,

b) smrťou maloletého dieťaťa,

c) smrťou alebo zánikom majetkového opatrovníka,

d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bol majetkový opatrovník ustanovený,

e) právoplatným rozhodnutím súdu o pozbavení majetkového opatrovníka jeho funkcie alebo o jeho odvolaní.

Súd pozbaví majetkového opatrovníka funkcie na jeho návrh.

Súd odvolá majetkového opatrovníka, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje svoje povinnosti alebo ak zneužíva svoje práva vyplývajúce z majetkového opatrovnictva.

V rozhodnutí o pozbavení majetkového opatrovníka jeho funkcie alebo v rozhodnutí o jeho odvolaní súd zároveň rozhodne, ak je to potrebné, o ustanovení nového majetkového opatrovníka.

18. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

19. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. 6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

20. Podľa § 44 ods. 1, 2 a 3 písm. a), ods. 4 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Náhradnou starostlivosťou je

a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“).

Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

21. Podľa § 45 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo sýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej

osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

22. Podľa § 46 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

Maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti jednému z manželov so súhlasom druhého manžela.

23. Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona 13) (zákonné výživné je 29,42 Eur mesačne).

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

24. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

25. Súd zistený skutočný stav posudzoval podľa citovaných zákonných ustanovení a dospel k nasledovnému záveru:

Pri rozhodovaní o starostlivosti o maloleté deti H. C. R. súd vzal úvahy predovšetkým ich záujem a z vykonaného dokazovania vyplynulo, že deti pochádzajú z manželstva rodičov, ktorí nežijú v spoločnej domácnosti od mája tohto roku, kedy spoločnú domácnosť opustila matka, odsťahovala sa do K. R.. Odvtedy sa o maloleté deti nezaujíma, nevychováva ich a neplní si k nim ani vyživovaciu povinnosť (§ 62 Zákona o rodine). Z dôvodu, že otec maloletých detí (manžel matky) je ťažko chorý, poberateľ úplného invalidného dôchodku a nedokáže sa o deti starať, starostlivosť deťom zabezpečuje ich stará matka (matka otca detí) a to od doby, odkedy sa matka z domácnosti odsťahovala a opustila maloleté deti. Toto zistenie matka nespochybnila, bolo preukázané vykonanými dôkazmi, správami kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov v domácnosti starej matky, ale aj vyjadreniami maloletých detí, ktoré svoj názor v konaní vyjadrili v súlade s § 43 Civilného mimosporového poriadku prostredníctvom kolízneho opatrovníka. Na tento názor detí pri rozhodovaní súd prihliadol. Zo súdom vykonaného dokazovania vyplynulo, že v súčasnosti sa o deti stará stará matka, deti boli zverené dočasne do jej náhradnej osobnej starostlivosti z dôvodu, že matka ich opustila a otec kvôli zlému zdravotnému stavu sa nedokázal o deti postarať. Z dokazovania vyplynulo, že starostlivosť starej matky od detí je dostatočná, deti sú spokojné, so zverením detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke súhlasil aj jej manžel (§ 46 ods. 2 Zákona o rodine podľa ktorého, „maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti jednému z manželov so súhlasom druhého manžela.“). Z vykonaného dokazovania tak vyplynulo, že záujem maloletých detí si vyžaduje, aby boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke. Pokiaľ matka nesúhlasila so zverením detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky tvrdiac, že deti patria matke, že ona svoje deti ľúbi a že, pokiaľ by boli v jej osobnej starostlivosti, tak by výživné na ne platiť nemusela, súd konštatuje, že ide len o tvrdenia matky, ktoré v konaní ničím nepreukázala, súdu sa javili ako účelové. Skutočnosť je taká, že od mája 2020 sa matka o maloleté deti nestará, nevychováva ich, neplní si vyživovaciu povinnosť k nim a deti nemajú záujem, aby sa s matkou stretli, v domácnosti starej matky v ktorej žije aj otec maloletých detí sú spokojné, šťastné, čo bolo preukázané správami kolízneho opatrovníka z vykonaného dokazovania. Nič nebráni matke, aby si začala pravidelne plniť vyživovaciu povinnosť k deťom, pravidelne sa o ne zaujímal a vyvinula snahu na „obnovenie dôvery u detí“ tým, že si začne k nim plniť rodičovské práva a povinnosti v súlade s § 28 Zákona o rodine. Z týchto dôvodov súd sledujúc najlepší záujem maloletých detí vyhovel návrhu starej matky.

Keďže vyživovacia povinnosť rodičov k maloletým deťom vyplýva zo zákona (§ 62 Zákona o rodine) otec si ju k deťom plní tým, že žije s nimi v spoločnej domácnosti, poberá úplný invalidný dôchodok z ktorého

si plní vyživovací povinnosť k deťom v minimálnom rozsahu najmenej vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa a stará matka detí potvrdila na pojednávaní, že si vyživovaciu povinnosť plní, súd rozhodol o jeho vyživovacej povinnosti k deťom počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku. Výživné bude zasielať Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec vždy 15. deň toho ktorého mesiaca vopred a na každé dieťa zvlášť. Suma minimálneho výživného zodpovedá možnostiam a schopnostiam otca, ktorý je ťažko chorý.

Matka si tiež musí plniť vyživovaciu povinnosť k deťom (§ 62 Zákona o rodine). Tejto povinnosti nemôže byť zbavená, ide o zákonnú vyživovaciu povinnosť, deti sú na výživné od rodičov odkázané a z neho sú uspokojované aj ich nevyhnutné odôvodnené potreby. Súd dokazovaním zistil, že matka je mladá, zdravá, neužíva žiadne lieky, prácu si nenašla a nehľadá si ju, čo odôvodňuje tým, že jej partner si nepraje, aby sa zamestnala. Jej partner ju živí, čo uviedla aj na pojednávaní a preto, že nie je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie súd dospel k záveru, že je v jej možnostiach a schopnostiach, aby platila na výživu maloletých detí výživné v sume 40 Eur na maloletú H. (ktorá si už plní povinnú školskú dochádzku s čím sú spojené jej zvýšené odôvodnené potreby) a na maloletého R. výživné v sume 30 Eur, ktoré zodpovedá jeho veku, tomu, že dieťa navštevuje materskú školu a výdavkov, ktoré mu vznikajú. Toto výživné súd určil matke platiť od 01.05.2020 t.j. odvtedy, ako sa deti nachádzajú v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Zameškané výživné za dobu do 30.11.2020 v sume 280 Eur na maloletú H. (40 Eur x 7 mesiacov) a 210 Eur na maloletého R. (30 x 7 mesiacov) matka zaplatí na obe deti jednou splátkou do 15 dní od právoplatnosti rozsudku na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec. Súd o splatnosti tohto výživného rozhodol jednou splátkou preto, lebo matka si dlhodobo neplní vyživovaciu povinnosť k deťom, deti sa na životnej úrovni matky nepodieľajú, lebo matka sa o ne nezaujíma, nenavštevuje ich, nekupuje im darčeky na ich sviatky. Výživné slúži na uspokojovanie ich nevyhnutných potrieb ošatenie, obuv, strava, hygienické potreby, ale aj výdavky vzniknuté s tým, že deti žijú v domácnosti starej matky. Starej matke mesačne vznikajú náklady aj na bývanie v sume 220 Eur a 1.000 ročne na drevo, ktoré síce hradí spolu s manželom, ale v domácnosti s ňou bývajú aj obe maloleté deti. Rodičia sú povinní výživné deťom platiť v sume, ktorá zodpovedá ich nevyhnutným odôvodneným potrebám a v nich je zohľadnená aj náhrada na výdavky v spoločnej domácnosti zodpovedajúca veku detí.

Keďže matka v priebehu pojednávania viackrát uviedla, že nemá problém aby výživné platila a zaplatila, len v závere pojednávania začala tvrdiť, že bude ho platiť po 10 Eur mesačne, lebo sa blížila Vianoce a nedokáže dlžné výživné zaplatiť, súd uzatvára, že záujem maloletých detí je prvoradý, výživou sú odkázané na oboch rodičov, otec si vyživovaciu povinnosť k deťom plní pravidelne, keďže matka si ju dlhé mesiace neplnila vôbec, záujem maloletých detí vzal súd do úvahy a vyjadril ho tým, aby výživné zaplatila deťom čo najskôr, aby mohlo tak naplniť ten účel na ktorý je určené (uspokojujú sa ním všetky nevyhnutné odôvodnené potreby maloletých detí). Súd pri rozhodovaní o výživnom vzal do úvahy všetky citované zákonné ustanovenia a po zaplatení výživného oboma rodičmi, spolu s prídavkom na deti, ktorý bude stará matka poberať, budú v súčasnosti nevyhnutné odôvodnené potreby detí uspokojené. Súd pripomína rodičom, že v súlade s § 62 ods. 5 prvá veta Zákona o rodine podľa ktorého, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov sú rodičia povinní si svoje potreby uspokojiť tak, že najskôr si splnia zákonnú vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom.

26. Zo zákonného ustanovenia § 36 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva „Ustanovenia § 24, 25 a 26 sa použijú primerane.“

V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd v súčasnosti nevzhladol dôvody na úpravu styku matky s maloletými deťmi, kvôli nezáujmu matky o maloleté deti od doby ako ich opustila, že matka si vyživovaciu povinnosť k deťom neplnila vôbec a súčasne prihliadol aj na názor maloletých detí a ich vyjadrenia v konaní, že v súčasnosti sa s matkou nechcú stretnúť. Súd konštatuje, že nebolo preukázané, že matke by bolo v styku s maloletými deťmi bránené starou matkou detí a z týchto dôvodov nezistil, že by si v súčasnosti záujem maloletých detí vyžadoval, aby bol upravený styk matky s nimi.

27. Podľa § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. (Civilný mimosporový poriadok, ďalej „C.m.p.“) žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania, lebo účastníkom žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku na Okresný súd Lučenec, Fiľakovská cesta 287, 984 01 Lučenec.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 62 ods. 1, 2 C.m.p. je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 C.m.p., v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 C.m.p., zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 C.m.p., odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 C.m.p., odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 C.m.p., na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 349 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1000 Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva práva na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).